

A huszadik évét átlépő TMT "felnőtt korba" ért: feladata és felelőssége is ehhez mérhető. A jubileumok köszöntők tehát azt kívánják a lapnak, azt várják a laptól, hogy a magyar műszaki könyvtárosi élet egyre szélesedő területéről nyújtson az eddigi eredményeken nyugvó, széles sugárban figyelő, de mindenkor a magyar viszonyok ismeretében reálisnak tekinthető információkat. A légvárak építése az elektronikus számítógépek, lyukkártyás információ-visszakeresők, mágneses adatbankok korában is káros lehet, mert akarattalanul is a mindennapi élet reális talaján álló könyvtárosok valóságos (és sokszor égető) problémáinak elődázását segítheti elő a távoli korszerűsítés ködös ígéretével. A nagykoru TMT legyen a jövőben is vállalt feladatának megfelelően tudományos, műszaki és tájékoztató; használható iránytű és gyakorlati munkaeszköz a különböző szintű műszaki könyvtárakban dolgozó munkatársak számára.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében köszöntjük a lapot 20. születésnapján.

A Szovetszkoe Bibliotekovedenie megindulására

L. M. IN'KOVA

A közlemény eredeti címe: K vřhodu szbornika "Szovetszkoe bibliotekovedenie" (Naucsno-Tehnicseszkaja Informacija, Szerija 1. 1973. 3. no. 35-36. p.). - Szövegét erősen tömörítve közöljük.

1973 elején jelent meg a Szovetszkoe Bibliotekovedenie (Szovjet Könyvtártudomány) első száma, amelyet kéthavonként követnek a többiek. Elődje a Biblioteki SzSzSzR (A Szovjetunió Könyvtárjai) című, negyedévenként megjelenő tanulmánygyűjtemény volt. Ehhez hasonlóan az új periodikumot is a Lenin Könyvtár adja ki, de szélesebb körű - különféle nagy könyvtárhálózatok képviselőit egyesítő - szerkesztő bizottság irányítja, ennek megfelelően szélesedik a szerzők köre is. A megjelenés gyakoribbá válását a szovjet könyvtártudomány fejlődése, a kutató munkaközösségek számának növekedése, a könyvtártudományi kutatómunka szervezettebbé tétele tette lehetővé.

A szerkesztőbizottság az 1973-1975-re kidolgozott távlati munkatervet megküldte a könyvtárügyi és bibliográfiai intézményeknek, nagyobb könyvtáraknak, könyvtártudományi tanszékeknek, hogy ezzel a kutatók, potenciális munkatársak figyelmét a kitűzött témakörökre irányítsa. A munkaterv egyúttal az egész szovjet könyvtártudomány feladatairól is képet ad, ezért is érdemes részletesen ismertetnünk.

Foglalkozni kíván a folyóirat olyan témákkal, mint: a lenini nemzetiségi politika megtestesülése az egyes szovjet köztársaságok könyvtárszervező munkájában; az állami irányítás tökéletesedése a különféle könyvtárhálózatokban; a szovjet könyvtártudomány alapproblémái a 9. ötéves tervben; a kutatómunka szervezeti bázisának erősítése; a könyvtártudomány helye a tudományok rendszerében, kapcsolata a bibliográfiával, a szociológiával, a pedagógiával és egyéb határtudományokkal.

Az egész könyvtárfejlesztési politika alapja annak a vizsgálata, hogy mit olvasnak a könyvtárak látogatói. Már a Biblioteki SzSzSzR is rendszeresen ismertette az olvasásvizsgálatok eredményeit. A Szovetszkoje Bibliotekovedenie elmélyültebben, elvi-elméleti tisztázásra törekedve kívánja elemezni az olvasással kapcsolatos problémákat, prognosztikus következtetéseket is levonva a tapasztalati anyagból. Nagyobb gondot fordít az olvasás szociális vonatkozásaira, összefüggéseire a társadalom gazdasági és kulturális fejlődésével, a tömegtájékoztatási eszközök terjedésével. A határtudományok képviselőit is igyekszik bevonni a szerzői munkaközösségbe, hogy hasábjain szintézisbe illeszkedjenek a különféle tudományoknak az olvasás vizsgálatában elért eredményei. Az olvasáspszichológia terén is az átfogó koncepció kialakítása kerül előtérbe, az egyes részletproblémák (a képzelet szerepe az olvasásban stb.) eddigi feldolgozásai után.

A könyvtári ellátás javítása érdekében tisztázni kell a távlati könyvtárszükségletre vonatkozó prognózis készítésének módszereit; a Lenin Könyvtár távlati fejlesztési tervének kidolgozása után most más nagykönyvtárak is hasonló munkába fognak, s tapasztalataik elemzése bizonyára értékes elvi tanulságokkal szolgál.

Szerepel a tematikában a könyvtártörténeti kutatómunka tárgya és feladatai, a kutatások koordinálásának ügye, a munka szempontjából legfontosabb levéltári állományok ismertetése, könyvtártörténeti dokumentumok közzététele.

A tudományos és szakkönyvtárak fejlesztésének szükségessége azt is megköveteli, hogy összehangolják munkájukat a tájékoztató intézményekkel. A folyóirat cikkeivel elő kívánja segíteni a könyvtári tájékoztató és referenzmunka hatékonysági kritériumainak tisztázását, a tájékoztató folyamatban szereplő személyek könyvtári-bibliográfiai képzésének tökéletesítését stb.

Rendszeresen tájékoztatni fogja olvasóit a korszerű gépi eszközök könyvtári alkalmazásáról, a könyvtári munkafolyamatok automatizálásáról.

Jelentős probléma a szovjet könyvtári-bibliográfiai osztályozási rendszer tökéletesítése és gyakorlati alkalmazása, valamint annak a feltárása, hogyan lehet ezt az osztályozást visszakereső nyelvként alkalmazni számítógépes rendszerben.

A könyvtárügy szervezésével kapcsolatos témakörök: a könyvtári ellátási rendszer korszerű megszervezése városon és falun; a könyvvállomány jobb kihasználása érdekében az egyes könyvtár típusok helyének differenciált meghatározása a dolgozók könyvtári ellátásában (elsősorban a közművelődési könyvtárak társadalmi szerepének elemzése). - Rendszeresen ismertetni fogja a folyóirat a hivatalos könyvtárügyi dokumentumokat (miniszteri rendeleteket, könyvtári szabályzatokat stb.).

x

A "Tudományos közlemények" c. rovatban tájékoztatják az olvasókat a folyamatban levő kutatásokról, kísérletekről, a nagyszabású munkatervek eredményeinek elsődleges összeállításáról. Ismertetik a könyvtártudományi és bibliográfiai disszertációk témáját. - A "Kronika" rovat a szovjet könyvtári élet eredményeiről, a szakmai konferenciákról számol be. (A külföldi könyvtári életéről szóló tájékoztatást külön periodikum végzi, a Bibliotekovedenie i Bibliografija za Rubezsom.) - A jelentősebb szakmunkák ismertetésével is előmozdítják az elméleti kutatások fő eredményeinek és irányainak feltárását; emellett rövidebb közlemények keretében rendszeresen felhívják a figyelmet azokra a kiadványokra, amelyeket a könyvtárügy irányítóinak, szervezőinek ismerniük kell.

Tudományos és szakkönyvtárak együttműködése

TÖRÖK SÁRA

1973-ban a műszaki és társadalomtudományi szakkönyvtárak együttműködési rendszerének kialakításának érdekében további, s ami lényeges, konkrét lépéseket tettek a könyvtárak és felügyeleti szervek. Az együttműködéssel kapcsolatos terveket, határozatokat a két szakkönyvtártípus konferenciáin vitatták meg és fogadták el a könyvtárak és az együttműködési körök vezetői. A MŰSZAKI ÉS SZAKKÖNYVTÁRAK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL kapcsolatos 1972 februári határozat értelmében 1973. március 22-én az OMKDK-ban összejártak az ipari tárcák tájékoztatási intézeteinek, egyetemi könyvtáraknak és nagyobb termelő vállalatok könyvtárainak vezetői, hogy megvitassák a kooperációs együttműködés új, kivitelezhető és valódi eredményeket létrehozó módját.

A konferencia összehívását az tette időszertűvé, hogy a könyvtárak közötti együttműködés számos formája létezik és eredményesen működik. Sok könyvtár és tájékoztató intézmény végez figyelemreméltó munkát, de a